

NEDVĚZSKÝ ŽURNÁL

Zpravodaj MČ Praha Nedvězí

září **3** 2017

Párek divokých kachen, který žije na našem rybníce, vyvedl letos tuto krásnou desítku.

SLOVO STAROSTY

Vážení spoluobčané, tradiční zářijové počasí, kdy se horké letní dny střídají s teplotami pod 10 °C, je opět tady a ukazuje nám svou přívětivou tvář. Na rozdíl od kontinentů a zemí, kde se prohánějí hurikány, otrásá

se země a lidské dílo ničí valící se voda, my, ve středu Evropy, se můžeme těšit z babího léta a plodů, které nabízí naše zahrada.

Člověk si málokdy uvědomí, že patří k těm šťastnějším, kteří se nemusí obávat o to, jak bude vypadat zítřejší den. Často si žijeme svými malými či většími bolestmi, sousedskými sváry a mediálními drby, aniž bychom si uvědomili, že Evropa, a naše republika zvláště, je ještě stále krásné místo k životu.

Vážme si toho, co máme a dělejme vše pro to, aby to tak zůstalo. Příležitost budeme mít již brzy – u voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Slyšel jsem názor, že je lepší nevolit, a že pokud většina lidí nepůjde volit, budou se muset „ti nahoře“ nad tím zamyslet a respektovat názor většiny nevoličů. A nebo také, že pokud půjdu volit, volím „větší či menší zlo“.

Ale jestliže budeme takto přistupovat ke všem kandidátům – s nedůvěrou a s představou, že usilují o své zvolení pouze kvůli výši poslaneckého platu, ztratí se v tom i kvalitní kandidáti. Věřím, že taková jsou a musíme je umět najít. Pokud nás ovlivní zklamání ze současného či minulého vývoje a volit nepůjdeme, nevyužíváme své občanské právo – a jak se říká, pak také nemůžeme „nadávat“.

Zkusme to tedy letos znovu a věrme, že najdeme kandidáty, kteří budou této zemi ku prospěchu.

Vlastimil Vilímec
starosta

POZVÁNKY

NOVÝ NÁJEMCE VINÁRNÝ MEJTO

Městská část zveřejnila v posledních letech celou řadu záměrů na pronájem vinárny Mejto, ovšem bez úspěchu. Fiaskem skončil pokus pronájmu bývalému zastupiteli MČ. Až letos v létě, se díky doporučení naší občanky Janičky Čermákové, zablesklo na lepší časy.

O pronájem požádali úspěšní provozovatelé fast foodu Beno na benzínové pumpě téhož jména u Penny marketu v Říčanech, pánové Antonín Nedvídek a Lukáš Krpálek.

Jejich nabídka ovšem nebyla na standardní celotýdenní otevírací dobu, ale využití kuchyně pro zkapacitnění počtu jídel na pokrytí zvyšující se poptávky.

Současně pánové nabídli realizaci požadavků naší městské části na uspořádání akcí, dále uspořádání hudebních večerů pro občany Nedvězí s četností dle vzájemné dohody, a jsou ochotni pořádat soukromé

akce pro občany Nedvězí, jako například svatba, oslavy narozenin a další.

Po zvážení všech okolností zastupitelstvo rozhodlo objekt vinárny zájemci pronajmout.

Při dnešní konkurenci je totiž nereálné uvést do plného provozu, a ještě se ziskem, zařízení, které je sice umístěno v krásném prostředí, ale tak trochu „z ruky“.

Závěrem tedy zopakují, že uzavřením nájemní smlouvy mohou občané nabídnuté služby využít, a navíc i vyzkoušet, protože první hudební večer se uskuteční již tento měsíc 29. 9. 2017 od 19.30 hod. K poslechu bude hrát skupina REAL 31, jejímž kapelníkem je právě jeden ze společníků, pan Lukáš Krpálek.

Dovolte, abych vás jménem úřadu MČ Praha Nedvězí na toto setkání pozval!

Vlastimil Vilímec, starosta

Kontakty na provozovatele:

Antonín Nedvídek – tel.: 602 390 227

Lukáš Krpálek – tel.: 775 255 263

VÁNOČNÍ TRHY V DRÁŽDANECH

Zájezd na vánoční trhy
v Drážďanech se uskuteční
v sobotu 2. prosince 2017.

Odjezd v 6.30 hodin
od úřadu MČ Praha Kolovraty,
Mírová ul. 364/34.

Cena zájezdu
(doprava autobusem): 300 Kč.

Dárek: výklad průvodce
s licencí.

Přihlášky (včetně plateb)
přijímá do 15. 11. 2017

Antonia Langenbergrová,
mobil: 606 949 101.

PŘEDVÁNOČNÍ AKCE V NEDVĚZÍ

Úřad městské části vás zve
na předvánoční akce
do vinárny Mejto
při ulici Hájové.

Mikulášská pro děti
2. prosince od 17.00 hodin.

Setkání se seniory
8. prosince od 18.00 hodin.

ZASTUPITELSTVO 27. 6. 2017

Vybíráme nejdůležitější informace z usnesení z veřejného zasedání zastupitelstva MČ Praha Nedvězí konaného dne 27. 6. 2017

Zastupitelstvo schválilo

- › Jediného zájemce na vyvěšený záměr na pronájem vinárny pana Antonína Nedvídky a smlouvu s ním.
- › Dodatek č. 4 k nájemní smlouvě s p. P. Jirešem ze dne 31. 12. 2010.
- › Smlouvu o dílo s firmou Arbo Gard, která vyhrála výběrové řízení na studii Revitalizace zeleně v intravilánu MČ.
- › Odměnu J. Žáčkové ve výši 1500 Kč za obětavou organizaci části programu Dětského dne 2017.
- › Smlouvu o zřízení věcného břemene č. VYP/G33/12001/1736394 na poz. parc. č. 57/1, 62/1 a 153/1 v k.ú. Nedvězí u Říčan – přeložka kabelů v souvislosti se stavbou nového mostu v rámci revitalizace koryta Rokytky.
- › Změnu charakteru investiční dotace poskytnuté z rezervy pro městské části v roce 2017 na akci č. 0080412 „Revitalizace zeleně v intravilánu MČ“ ve výši 2 600 000 Kč na neinvestiční.
- › Poskytnutou neinvestiční dotaci MČ hl. m. Prahy z obdrženého odvodu z výherních hracích přístrojů a jiných technických zařízení za období 1. 1. 2017–30. 4. 2017 ve výši 22 000 Kč.

- › Zvýšení rozpočtu MČ Praha Nedvězí na rok 2017 o 124 700 Kč – poskytnuté finanční prostředky MČ z rozpočtu hl. m. Prahy ve výši 100 % podílu městských částí na celkové daňové povinnosti hl. m. Prahy na dani z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2016.
- › Záměr na prodej pozemků parc. č. 159/3, 159/2 a 159/4.
- › Žádost pí. J. Okrouhlé o povolení kácení stromu.
- › Memorandum pro Pražský okruh s výhradou nerealnosti termínů v bodě 2.

Zastupitelstvo vzalo na vědomí

- › Oznámení OV MČ P 22 o zahájení řízení o odstranění nepovolených staveb garáže a přístřešků na pozemcích parc. 276/4, 276/9 a 276/10 stavebníka J. Herrmana při ul. Hájové.
- › Výzvu OV MČ P 22 k odstranění nedostatků k dodatečnému povolení staveb v téže věci.
- › Oznámení OV MČ P 22 o zahájení řízení o povolení výjimky z OTTP v téže věci.
- › Informaci o počtu přidělených VOKů – 5 směsný odpad, 10 bioodpad + příbude 1. 8. kontejner na kov na stanovišti Slámová.
- › Informaci o nabídce MHMP o bezplatném poskytnutí sad tašek na tříděný odpad.

- › Oznámení o zahájení řízení a rozhodnutí odboru dopravy MČ P 22 o povolení částečné uzavírky provozu na části komunikace parc. č. 182/4 a 182/7, z důvodu provedení kanalizační a vodovodní přípojky pro pozemek parc. č. 175/1 od 26. 6.–5. 7. 2017.
- › Usnesení OV MČ P 22 o projednání povolení odstranění stavby, budovy č.p 16, Slámová ul.
- › Kolaudační souhlas OV MČ P 22 na stavbu místní komunikace IV. třídy na pozemcích parc. č. 274/21 a 54/3 v rámci výstavby obytného souboru RD Park Nedvězí, ul. Planerových.
- › Záznam z povodňové prohlídky vodního toku Rokytky konané dne 27. 4. 2017.
- › Informace o změně majitele budovy školy.
- › Informace o průběhu rekonstrukce komunikace Přátelství.
- › Žádost firmy GIS STAVINVEX o snímkování MČ pro Seznam.cz. – aktualizace panoramatických záběrů pro funkci Panorama na portálu Mapy.cz.
- › Informace o Žádostech o dotaci – oprava chodníku při Únorové a opláštění bytových domů ve správě MČ.
- › Informace o aplikaci agrochemického přípravku Nurelle D firmou Fyton.

POZVÁNKA

Veřejné zasedání zastupitelstva se uskuteční 26. 9. 2017 v budově úřadu MČ od 18.30 hodin.

VOLBY

Vážení spoluobčané,
o volbách do Parlamentu České republiky, jsme se zmiňovali již v červnovém čísle našeho Nedvězského žurnálu. Pro úplnost doplňuji základní údaje.

Volby se budou konat ve dnech 20.–21. října 2017, což je pátek a sobota.

V pátek bude volební místnost otevřena od 14.00 hod. do 22.00 hod. V sobotu pak od 8.00 do 14.00 hod.

Připomínáme, že nezbytností pro účast ve volbách je prokázání totožnosti platným občanským průkazem nebo platným cestovním dokladem, tedy pasem.

Dále upozorňujeme občany, kteří se v době konání voleb nebudou zdržovat ve volebním okrsku v místě trvalého bydliště, že mají možnost hlasovat na voličský průkaz. O vydání voličského průkazu mohou občané osobně zažádat až do uzavření stálého voličského seznamu do 18. října 2017 do 16.00 hod. Podrobnější informace naleznete na našich webových stránkách a též na stránkách ministerstva vnitra, popřípadě Českého statistického úřadu.

Přejeme občanům mnoho štěstí při výběru kandidátů.

Ilja Žežulka

MČ Praha-Nedvězí

DOPRAVA

REKONSTRUKCE KOMUNIKACE PŘÁTELSTVÍ

Před zahájením rekonstrukce komunikace Přátelství – K Netlukám, panovala největší obava z 3. etapy, což je úsek mezi křižovatkami od Nedvězí do Kolovrat a od Královic do Kolovrat, a pokračující komunikace K Poště a K Říčanům zde tvoří trojúhelník. Právě z obav o zdárný průběh rekonstrukce a existenci zmíněného trojúhelníku vznikl pro tuto etapu pracovní název „Bermudský trojúhelník“. Naštěstí se předpokládané obavy nenaplnily a veškeré práce na této etapě proběhly bez sebemenších problémů.

Nyní probíhají práce na 4. etapě rekonstrukce (14. 8.–3. 11. 2017). V části tohoto úseku byly ovšem objeveny závažné vady v konstrukci podkladních vrstev komunikace, kvůli kterým bylo nutné v termínu od 3. září do cca 30. září zcela uzavřít ulici Přátelství v obou směrech uvedeného úseku. O objíždných trasách jsou průběžně informace na úřední desce a webové stránce úřadu městské části.

BLAHOPŘEJEME JUBILANTŮM

V příštích týdnech se dožívají vysokého věku naši spoluobčané. Přejeme jim hodně zdraví, elánu a pohody do dalších let.

4. října	Jiří Kořínek	70 let
25. listopadu	Zdenka Urbanová	85 let
1. prosince	Miloslav Johan	87 let
27. prosince	Václav Rathouský	91 let

INFORMUJEME

REKONSTRUKCE ČOV V NEDVĚŽÍ

Určitě jste si všimli, že probíhá rekonstrukce ČOV (čistírny odpadních vod) při ulici Pánkové. V průběhu realizace stavby došlo k několika změnám projektu, což bylo důvodem zdržení, takže původní termín dokončení srpen 2017 je posunut na konec roku. Stavební práce by měly být dle vyjádření zhotovitele s ohledem na počasí včas dokončeny a snad se podaří úspěšně dokončit montáž nové technologie.

ČOV je bez ohledu na probíhající rekonstrukci funkční.

NOVINKY V NAŠÍ KNIHOVNĚ

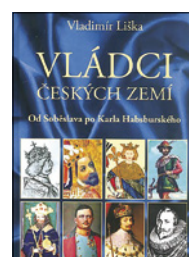
Ivo Paulík, Jiří Pucholt 77 výletů na tajemná místa v Čechách

Další díl výletní série, který čtenářům nabízí tipy na výpravy k tajemným a nevědaným způsobem jedinečným místům naší vlasti. Plnobarévná publikace zahrnuje 77 proslulých i méně známých tajemných míst na území Čech. Jednotlivé kapitoly kromě popisu trasy a místních zajímavostí obsahují i pověsti a legendy, které jsou s místy spjaté. Praktická publikace pro celou rodinu.

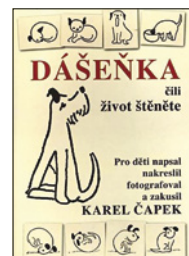
Vladimír Liška Vládci českých zemí

Kniha erudovaného historika a zkušeného publicisty se věnuje období vlády Přemyslovců a Lucemburků a významným osobnostem našich dějin. Opravdu stanul v čele obránců proti východofrancému vpádu do Čech v roce 872 Bořivoj? Máme už dnes dostatek údajů, abychom dovedli rozluštit, co jsou fakta a co mýty v příběhu dvou bratří – Václava a Boleslava? Jaký ve skutečnosti byl Přemysl Otakar II., Král železný a zlatý?

Karel Čapek Dášeňka

Jedna z nejoblíbenějších českých dětských knížek vznikla už před 70 lety. Karel Čapek, který ji pro děti „napsal, fotografoval, nakreslil a zkusil“, si pořídil do domu na Vinohradech nejprve airdala, pak drsnosrstého teriéra Iris, mámu Dášeňky. Tahle krásná knížka kromě života štěněte obsahuje i kapitoly Jak se fotografoje štěně a Pohádky pro Dášeňku, O psích zvycích nebo třeba O lidech. Půvabné vyprávění i obrázky budou provázet vaše děti po celý život a jednou s nimi seznámí zase svoje děti.

Jiří Marold Tajemství houslového klíče

Do italského městečka, kde byl před rokem zavražděn český houslista a kde zmizely jeho stradivářky, přijíždí ke koncertnímu vystoupení jeho žák. Dokáže policistka z Prahy zabránit podobné situaci jako před rokem?

KAM ZA KULTUROU

KINO:

Hurvínek a kouzelné muzeum

Legendární hrdinové v animovaném dobrodružství. Spejbl pracuje jako hlídač Muzea loutek, kterému však hrozí zbourání. Hurvínek zase jednou neposlouchá a podaří se mu proniknout do uzavřených prostor muzea, kde objeví svět, skrytý před zraky návštěvníků. A právě v podzemí je ukryto nejen tajemství kouzelného muzea, ale i klíč k jeho záchraně.

Tento film podle hodnocení na filmových portálech nenaplnil očekávání, ale dětem se líbí. Zřejmě proto, že děti jsou přizpůsobivější a netrpí, když se legendy české loutkařiny změní v akční animované herce. Takže pro děti doporučuji jako pěkný zážitek.

DIVADLO:

Darda

V Divadle Na Jezerce exceluje Bára Hrzánová spolu s Lenkou Vlasákovou, Miluší Šplechtovou, Petrem Vackem, Janem Hrušínským a dalšími herci v divadelním zpracování bestselleru Ireny Douskové v režii Arnošta Goldflama. Podle divadelních kritiků určitě stojí za návštěvu, zvláště kvůli jadrnému, ale kouzelnému a přesnému vykreslení postav a vyprávění o lidech žijících dnes a tady, v nížak zvlášť polepšené epoše.

VÝSTAVA:

Světlo v obraze

Český impresionismus se od 7. října představí v Jízdárně Pražského hradu. Přes 500 uměleckých děl zastoupí autoři, jako Antonín Slavíček, Václav Radimský, Ludvík Kuba, Oldřich Blažíček, Antonín Hudeček, Joža Uprka nebo Max Švabinský. Výstava potrvá do 7. ledna 2018.

JUDISTÉ V NAŠÍ MĚSTSKÉ ČÁSTI

Již druhý rok pořádá oddíl TJ Spartak Třebíč letní soustředění mladých judistů v krásném přírodním prostředí rekreačního areálu Mejto při ulici Málkovské.

Letos se soustředění konalo ve dnech 19. 8. – 30. 8. a zúčastnilo se ho 11 dětí ve věkovém rozpětí 10 – 16 let. Tréninkové jednotky probíhaly denně čtyřřazově, z čehož dvě části byly kondiční příprava a dvě části se odehrávaly na tatami (speciální žíněnka používaná pro judo). Pouze jeden den uprostřed soustředění měli mladí sportovci odpočinkový.

Přípravu vedli tři ostřílení trenéři, z nichž dva jsou držitelé 1. mistrovského danu a třetí je držitelem 2. kyu (označení před získáním mistrovského danu). Zdravotník měl také práci, judo je velmi tvrdý sport. Stravu a zázemí zajišťoval nájemce areálu.

Protože vyšlo i počasí, účastníci včetně trenérů hodnotili soustředění velmi pozitivně a příští rok prý na shledanou.

BABÍ LÉTO

Doba, kdy slunce svítí tak trochu z jiného úhlu a ve vzduchu poletují pavučinky drobných pavouků. Na trávě se třpytí kuličky rosy jak šedivé perličky, po nichž jen stačí vztáhnout ruku a navléknout na stříbrnou nit.

Přelom léta a podzimu nám přináší babí léto – podnebný jev, který označuje déletrvající suché, slunečné, teplé a málo větrné počasí na evropském kontinentu, neboť se vyskytuje jen zde. Podobný jev pak ještě v severní Americe, kde jej nazývají létem indiánským.

Je jednou z více méně pravidelných odchylek v ročním průběhu počasí ve střední Evropě.

Jde o jev víceméně přesně vázaný na určité kalendářní období, podle klimatologů se babí léto průměrně vyskytuje v období

od 21. září do 2. října, proto je někdy v Česku nazýváno létem svatého Václava.

Jeho příčinou je rozsáhlá tlaková výše, která v podzimním období setrvává nad střední a jihovýchodní Evropou. Noci již bývají poměrně chladné a častěji se k ránu vytvářejí mlhy, které se s postupujícím podzimem udržují po větší část dne.

Délka trvání tohoto příjemného podzimního počasí je v jednotlivých letech velice rozdílná. Například v roce 1959 trvalo babí léto téměř 7 týdnů, zatímco v některých letech není téměř zřetelné.

Babí léto je rovněž obdobím změn v přírodě. Dozrávají poslední plody a příroda se chystá na zimu. Zvěř si připravuje zásoby, vegetační období je u konce, stromy se barví do podzimních barev a začínají opadávat. Na obloze se objevují šiky stěhovavých ptáků, kteří míří za teplem na jih, a tak můžeme babí léto považovat za také vyvrcholení teplého období roku.

A proč zrovna léto „babí“?

Řada znalců odvozuje pojmenování babího léta od poletujících pavučin drobných pavouků, které připomínají šedé babské vlasy. Jiní zase od chladnějšího počasí „zestárlého“ léta. V neposlední řadě existuje domněnka, že název babí léto pochází od Plejád – otevřené hvězdokupy v souhvězdí Býka, zvané lidově Baby. Plejády se totiž právě v tomto období roku začínají objevovat na noční obloze.

Jindra Svitáková
foto Jaroslav Houška

KRTEK

ŠKODNÁ NEBO POMOCNÍK?

Boj zahrádkáře s krtkem nikdy nezačíná ani nekončí. Svými tunely a hromádkami dokáže nadzvednout i například v písku uloženou cihlovou dlažbu, nebo malý zahradní bazén. Je však jeho působení vždy jen na škodu?

Není – krték totiž provzdušňuje půdu, a tak jeho přítomnost na zahradě znamená, že půda je dostatečně kvalitní. Navíc rostlinám na záhonech může ublížit pouze v období klíčení, když mají malé kořínky, které by se jeho působením poškodily. Vzrostlým rostlinkám je již jeho přítomnost spíše pro potěchu.

Třináct druhů

Krték je české jméno pro 13 rodů malých savců, hmyzožravců z čeledi krtkovitých. V našem mírném pásmu se vyskytuje krték obecný. Jeho tělíčko, dlouhé kolem 12 centimetrů, má přední tlapy uzpůsobené k hrabání – jsou svalnaté, vyvrácené, s velkými dráčky na 10 prstech. Zadní nohy jsou menší, ocas má 2 až 4 cm dlouhý.

Ve svém podzemním bludišti mívá mimo chodeb vyhloubené větší komůrky pro zásobu potravy a výchovu mláďat. Živí se především hmyzem, larvami, žížalami, ještěrkami, ale také konzumuje žáby a myši. Dožívá se 3–5 let. Tunely bývají až 150 metrů dlouhé v rozdílných hloubkách.

Co s krtinami

Kde krtiny nevadí, necháme je. Když ji rozhrabeme, zamezíme přístupu vzduchu do krtčích chodeb a krték většinou v těsné blízkosti vyhrabe novou. Proto je rozhrabáváme jen na travnatých plochách, kde by opravdu překážely.

Autorka kresby Radka Daňková
(z knihy Pohádky z kouzelné zahrádky)

Jak krtka vyhnat

Občas nezbyvá, než je vykázat na jiná přijatelnější území. Každopádně krtky nezabíjíme, jsou zákonem chráněni. Laické recepty vypadají spíše pro smích, ale zabírají. Patří mezi ně rady dát do krtinců citrón nebo citrónovou kůru, olomoucké tvarůžky, lidské vlasy, psí chlupy, hadr v benzínu nebo petroleji, cigaretové nedopalky či naftalinové kuličky. „Kůra“ se ale musí pravidelně opakovat.

Lze si také zakoupit odpuzovače krtků nebo si takový vyrobit. Do krtince se horní částí zarazí skleněná láhev, které usekneme dno. Otvor s uraženým dnem necháme nad zemí a vítr se postará o hluk, který se bude krtkovi přenášet do chodeb. A nakonec, zřejmě podle zkušeností zahrádkářů, to nejúčinnější – krtince rozhrabávat a často sekat trávu – hluk sekačky jej většinou spolehlivě vyžene.

A když na podzim či po dobu mírné zimy nesekáme? Tak nechme krtka dělat jeho užitečnou práci malého podzemního zahradníka. Na jaře se můžeme těšit z kypré připravené půdy, kterou použijeme na záhony a k novým sazeničkám.

Jindra Svitáková

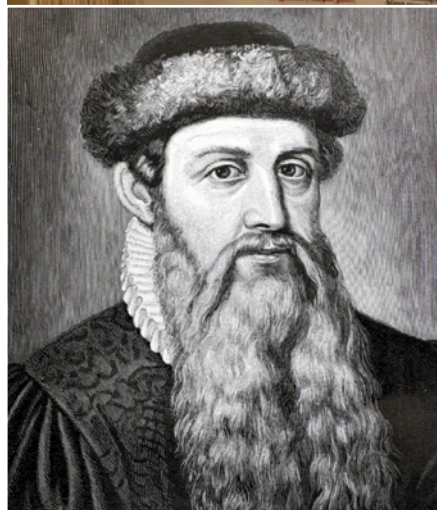

První informační exploze v Evropě

Kdysi byly knihy výsadou velmi bohatých šlechticů a klášterů. Byly ručně psané a ručně vázané. Až vynález knihtisku umožnil četbu knih, a tím pádem i možnost vzdělání, širšímu okruhu lidí. První kniha na světě byla vytisknuta právě před 565 lety.

Tolik uplyne 30. září od doby, kdy německý knihtiskař Johannes Gutenberg vytiskl nákladem 180 kusů latinskou Biblii.

Johannes Gensfleisch, řečený Gutenberg, se narodil zřejmě v letech 1397–1400 v Mohuči. V mládí studoval na univerzitě v Erfurtu, poté žil několik let ve Štrasburku a posléze se vrátil do Mohuče. Gutenberg byl brusičem drahokamů a zrcadel, a také zlatníkem. Snad zkušenost s puncovními razídky ho přivedla k myšlence odlévání písmen z kovu. Je možné, že k prvním pokusům přistoupil už koncem 30. let 15. století. Na počátku své práce tiskl kalendáře a drobné knížky, učebnice, a především odpustky jako zdroj běžného živobytí. Po získání zkušeností začal vyrábět i krásně vypravená a náročná

pokračovala pod vedením Gutenbergova tovaryše Petra Schöffera v práci. Gutenberg byl však ožebračen. Skloněk života prožil v chudobě, knihtisku se pravděpodobně už nevěnoval. Poslední tři roky strávil u dvora svého příznivce (dalo by se říci patrona), mohušského arcibiskupa Adolfa Nasavského. 3. února 1468 zemřel.

GUTENBERGŮV VYNÁLEZ

Před Gutenbergem byl v Evropě rozšířen pouze blokový tisk (deskotisk), kdy se stránka, včetně písma i obrazu, kompletně odlila, či vyřezala ze dřeva a pak vytiskla. Pro každou tištěnou stránku musela být tedy vytvořena zvláštní deska, což bylo značně zdoluhavé a nákladné. Gutenberg přišel s myšlenkou sestavit stranu z písmových kuželek, tj. matric jednotlivých znaků (písmen), která se dala opětovně přeskupit a použít znovu, což celý tisk podstatně zefektivnilo a urychlilo.

Svůj vynález uměl Gutenberg i prakticky využít: zlepšil tiskařský lis (podle některých pramenů použil upravený vinařský lis), shromáždil tehdy dostupné znalosti o slitinách a jako první použil slitinu na bázi olova, která je s drobnými úpravami při tzv. horké sazbě stále používána a nazývá se liteřina, vytvořil novou tiskařskou barvu ze suspenze sazí ve lněné fermeži (tiskařskou čern).

Gutenbergův vynález se díky jeho učňům, kteří se po převzetí jeho dílny věřilem rozešli do jiných měst a zemí, začal šířit Evropou. Knih tisk přestal být tajemstvím jediné firmy, knihy byly tištěny ve velkých sériích, a tak začala první evropská informační exploze.

Jindra Svitáková
foto: Wikimedia.org

díla, především svou slavnou bibli. Byla vytisknuta dvěma barvami – červenou a černou, ilustrace a iniciály doplnil po dokončení tisku iluminátor. Dodnes se zachovalo 36 papírových a 12 pergamenových úplných výtisků a mimo ně ještě množství zlomků.

NEZKUŠENÝ PODNIKATEL

Gutenberg byl, tak jako mnozí jiní vynálezci, zřejmě nepraktický co se týká hospodaření. Živil se jen tak tak a prostředky k vybavení dílny si musel půjčovat. Opakovaně si půjčoval u bohatého mohušského měšťana Johanna Fusta, a ten se nepovažoval za pouhého věřitele, nýbrž za spoluvlastníka podniku. Zisky z prodeje bible Gutenberg investoval zpět do podniku – rozšiřoval, modernizoval zařízení, stále ho fascinovaly nové věci a zlepšení, která umožňovala kvalitnější a rychlejší tisk. Avšak Fust se sice ve věci financí choval jako spoluvlastník, ale zajímal ho pouze rychlý zisk, nikoli, jak by se dnes řeklo, inovace. Když mu Gutenberg dlužil několik splátek, zažaloval ho a dosáhl zabavení tiskárny.

Tím se prakticky dostal k nové technologii sám. Gutenberg odešel, ale Fustova dílna

Slavíme 120. narozeniny!

IPRE

DÝŇOVÉ A CUKETOVÉ LAHŮDKY

Pozdní léto je čas sklizně a dozrávání plodů na zahrádce. Ale i farmářské trhy nabízejí bohatou škálu plodů, které můžeme vypěstovat v naší zemi. Cukety a dýně jsou v posledních letech oblíbené, ale nápady, co s nimi, často skončí u smažené či zapékané cukety a dýňové polévky. Přitom mají tyto plody daleko širší využití. Můžeme jimi například zahušťovat omáčky či polévky a připravit mnoho lahodných, ale i klasických, pokrmů. Přitom pravověrní milovníci klasiky většinou odlehčené jídlo zkonsumují, aniž by poznali, že je připravené moderněji a zdravěji. Tak pojďme na to.

Svíčková omáčka s dýní

Na 1 horní krutí stehno (cca 1 kg, druh masa si vyberte podle libosti) dáme 2 cibule, 2 větší mrkve, třetinu velkého celeru, 2 větší petržele – a stejnou dávku žluté dýně hokkaido nebo jí podobné. Zeleninu očistíme a nastroháme nahrubo. Dýni nakrájíme na větší půlměsíce, vybereme semena a dáme na 4 minuty změkhnout do mikrovlnné trouby. Potom velmi lehce sloupneme kůru a nakrájíme na kostky.

Na másle v kastrole necháme zesklivatět cibuli, přidáme kořenovou zeleninu, opečeme, přidáme osolené a opepřené maso, koření na svíčkovou (buď v sáčku nebo kusově – bobkový list, pepř, nové koření), vložíme dýni a zalijeme vodou. Dusíme do měkka. Vyjmeme maso a necháme v teple. Zeleninu rozmixujeme, dáme zpět na oheň, podle potřeby zředíme, zalijeme smetanou, krátce provaříme a ochutíme (citrón, sůl, pepř). Nikdo nepozná, že jste nezahušťovali moukou, ale nastavovali dýni.

Koprová omáčka s cuketou

Žlutou cuketu oloupeme, vydlábneme semínka, nahrubo nastroháme a dáme na zpěnou najemno nakrájenou cibulku. Podlijeme trochu vodou a dusíme do změkknutí. Poté rozmixujeme, rozředíme podle potřeby, přidáme nadrobno nasekaný kopr, 1 smetanu a krátce povaříme. Ochutíme octem a solí.

Variace: Když cuketa změkne, nemixujeme, pouze přidáme kopr a dvě lžíce smetany a necháme zhoustnout. Jíme s bagetou.

Cuketové lívanečky

2 cukety (cca 800 g) omyjeme a nastroháme i se slupkou nahrubo. Posolíme a necháme v míse odstát. Ušleháme sníh ze 2 bílků. Z cuket vymačkáme šťávu, přidáme lžici nasekaného kopru, lžici pažitky, 2 nasekané jarní cibulky (event. jiné čerstvé byliny). Přidáme žloutky, 1 šálek hladké mouky, do které jsme zamíchali lžičku prášku do pečiva, vmícháme sníh a opepříme. Lívanečky smažíme na pánvi asi 2 minuty z každé strany.

K lívanečkům můžeme podávat česnekový dip (1 zakysaná smetana, 1 stroužek česneku, sůl). Napadá mě také pro masové jedlíky přidat do směsi pár malých škvarků, slaninu nebo nadrobno pokrájenou šunku.

Dýňový krém

Malou dýni rozpůlíme, vyčistíme od semínek, nakrájíme na menší dílky a necháme změkhnout asi 5–6 minut v mikrovlnné troubě. Sloupneme slupku a v míse rozmixujeme. Pyré necháme vychladnout, vmícháme bílý jogurt, lžici medu, lžičku nasekané máty a ochutíme citrónem.

Co s přebytky

Z cuket si můžete připravit pyré do zásoby. Stačí oloupané a nakrájené cukety podusit s trochou vody a rozmixovat. Naplňte je do malých skleniček a máte připravené zdravé zahušťovadlo na celou zimu. Pokud nám zbude dýňové pyré, můžeme je zmrazit a použít kdykoli na přípravu slaných i sladkých pokrmů.

INZERCE

■ Zakázkový nábytek na míru:

kuchyně, dětské pokoje, ložnice, vestavné skříně, kancelářský nábytek

■ Vybavení mateřských škol:

nábytek do tříd, šaten, umývár, sboroven, ředitelny, kuchyní

■ Vybavení zahrad MŠ:

průlezky, houpačky, skluzavky, domečky, altány, pergoly, pískoviště

**Dle vámi dodané dokumentace
jsme schopni vyrobit jakýkoli atypický
truhlářský výrobek.**

Milan Řehák

Mírová 19/23, 251 01 Říčany-Pacov

mobil: 602 335 050

rehak@centrum.cz

www.rehak.vyrobce.cz